

EXAMEN DREPT CIVIL. SUCEESIUNI. – BAREM 05.09.2016

Subiectul nr. 1. – 2,5 puncte

- art. 1090 alin. 2 C.civ., dacă defunctul nu a dispus prin liberalități de diferența dintre cota disponibilă ordinară și cea specială, această diferență revine descendenților (art. 1090 alin. 2 C.civ)
- prezentarea opiniilor doctrinare pentru situația în care s-a dispus de această diferență în favoarea soțului supraviețuitor, unii autori considerând aplicabile disp. art. 1090 alin. 2 C.civ., alții negând o asemenea interpretare – argumentare: sintagma legiuitorului „nu a dispus”, interpretarea restrictivă, dezmoștenirea descendenților; acest rest va reveni moștenitorilor din clasa subsecventă clasei descendenților;
- ipoteza în care s-a dispus în favoarea soțului de mai puțin decât cota disponibilă specială – restul va fi împărțit între descendenți și soțul supraviețuitor conform cotelor legale de moștenire;

Subiectul nr. 2. – 1,5 puncte

- dacă ar fi o donație, s-ar ridica problema raportării ei, dat fiind că nu este vorba despre o donație deglizată în speță, ci eventual de una indirectă, iar textul lui 1150 vizează doar donațiile deglizate; dacă nu există un act ulterior de scutire de raport, ea va trebui raportată; (0,25 p);
- dacă ar fi vorba de o donație ar trebui luată în calcul valoarea donației la determinarea masei succesoriale, pentru a se determina dacă s-a respectat sau nu rezerva succesorală a moștenitorilor; în determinarea masei succesoriale, pentru calculul rezervelor și a cotei disponibile, se ia în calcul o valoare mai mică decât valoarea bunului la momentul contractării (prețul achitat), dată fiind uzura suferită de autoturism între data donației și data deschiderii succesiunii; quantumul cotei disponibile este substanțial mai mare decât valoarea bunului donat, astfel că nu se pune problema încălcării rezervei descendentului. Soțul va avea dreptul la $\frac{1}{4}$ din proprietatea imobilului și va putea fi obligat la raportarea prin echivalent a bunului donat (desigur în varianta existenței unei asemenea obligații), fiind luat în calcul valoarea bunului din momentul judecății (art. 1153 C.civ.). Soțul poate opta pentru raportul în natură, dacă sunt respectate condițiile de la art. 1151 alin. 2 C.civ.). (0,5 p.)
- dacă ar fi vorba de un bun dobândit de soți, cu titlu oneros, în timpul căsătoriei, luând în considerare prezumția contribuției egale a soților, ar însemna că doar o cotă de $\frac{1}{2}$ din dreptul de proprietate al autoturismului va face parte din masa succesorală (cealaltă cotă de $\frac{1}{2}$ de proprietate aparținând soțului supraviețuitor), alături de imobil, cota succesorală convenită soțului fiind de $\frac{1}{4}$, iar a descendentului de $\frac{3}{4}$ din moștenire. (0,25 p.);
- Se observă că valoric, soțul ar avea de câștigat dacă ar susține varianta dobândirii autoturismului cu titlu oneros, decât în varianta dobândirii lui cu titlu de donație, dacă donația ar fi raportabilă. Evident, dacă donația ar fi neraportabilă ar fi varianta cea mai avantajoasă pentru el (0,25 p).
- un eventual proces de partaj poate profita soțului supraviețuitor dat fiind dreptul de abitație asupra locuinței, și care este un drept gratuit; s-ar putea eventual formula în acest interval de timp și problema restrângerii acestui drept din partea descendentului (0,25 p).

Subiectul nr. 3. – 1,5 puncte

- constă în „sporirea” cotei legatarului dintr-un legat conjunctiv, de ineficacitatea legatului față de unul dintre colegatari profitând colegatarul (0,25 p.); mai degrabă nu se produce o diminuare a drepturilor legatarului (0,25 p.);
- obiectul legatului poate fi și doar un dezmembrământ al dreptului de proprietate (0,25 p); intervine doar în cazul legatelor cu titlu particular (0,25 p.)
- operează automat, nu există un drept de opțiune al legatarului pentru o acceptare fracționată a obiectului legat (0,25 p);
- legatarul va fi ținut de executarea integrală a sarcinilor – (0,25 p.)

Subiectul nr. 4. – 1,5 puncte

- nu e un pact asupra unei succesiuni nedeschise, întrucât există drepturi actuale în favoarea lui A (nu doar eventuale), doar exercitarea dreptului de restituire este amânat după moartea lui B. 0,5 puncte
- deși în principiu datoriile se divid de drept, fiind vorba de o creanță garantată cu o ipotecă, A îl va putea urmări pentru întreaga sumă pe C, însă doar asupra bunului ipotecat, nu și asupra altor bunuri ale acestuia, dacă valoarea bunului acoperă valoarea datoriei; 0,5 puncte
- dacă datoria excede valorii bunului ipotecat, pentru această porțiune funcționează regula divizării de drept și A îl va putea urmări și pe D, ori chiar și pe C, dacă acesta mai culege și alte bunuri succesoriale decât bunul ipotecat; 0,5 puncte

Subiectul nr. 5. – 2 puncte (câte 0,25 p. fiecare afirmație)

- A.a. este posibilă retractarea revocării în condițiile art. 1053 C.civ., fiind vorba despre un act juridic unilateral;
- b. da, revocarea poate îmbrăca oricare dintre cele două forme;
- c. obiectul actului de revocare poate fi orice legat, indiferent de obiectul său;
- d. nu trebuie respectat principiul simetriei de formă;
- B.a. nu interesează dacă hotărârea penală de condamnare este anterioară sau ulterioară deschiderii succesiunii;
- b. nu și în ipoteza în care fapta care atrage nedemnitățile între reprezentant și reprezentat îl face pe reprezentant nedemn și față de decujus;
- c. da, pot exista și situații în care nedemnul să aibă acest interes, de pildă pentru a evita raportarea unei donații;
- d. iertarea trebuie să fie expresă, art. 961 C.civ.